

ธรรมานุศาสตร์

เพื่อให้ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาและส่งเสริมให้กำลังพล ทอ. มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ

ธรรมานุศาสตร์ มงคลที่ ๑๒ เลี้ยงดูบุตร - เลี้ยงลูกให้เจริญทั้งกายและใจ

การเลี้ยงดูบุตรให้เจริญเติบโตทั้งกายและใจ เป็นลูกแก้วลูกยอดกตัญญูจนเป็นที่ยอมรับของสังคม นำชื่อเสียงมาสู่วงศ์ตระกูลนั้นเป็นเรื่องละเอียดอ่อน ผลงานของพ่อแม่คือการมีลูกเป็นคนดีเป็นศรีสง่าแก่ครอบครัว แม้พระบรมศาสดาจะไม่ ส่งเสริมการมีคูครอง ไม่สนับสนุนการครองเรือนก็ตาม แต่พระองค์ก็ทรงแนะนำเรื่องการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีลูกก็สั่งสอนเลี้ยงดูลูกให้ถูกต้องตามหลักพุทธวิธี

การเลี้ยงลูกตามหลักพุทธศาสนานั้น ต้องเริ่มต้นที่พ่อแม่ คือพ่อแม่ต้องทำตัวเป็นต้นแบบที่ดีให้แก่ลูก เราอยากได้ลูกที่มีคุณธรรมสูง มีความกตัญญูกตเวที พ่อแม่ก็ต้องฝึกฝนตนเองให้มีคุณธรรมเหล่านั้นด้วย และทำให้ลูกดูเป็นตัวอย่าง บุญในตัวพ่อแม่จะดึงดูดให้ได้ลูกแก้วลูกผู้มีบุญที่เป็นยอดกตัญญู

การเลี้ยงลูกมี ๒ อย่าง คือ เลี้ยงดูทางโลกและเลี้ยงดูทางธรรม ซึ่งพ่อแม่จะต้องทำไปพร้อม ๆ กัน นอกจากเลี้ยงทางกายให้เจริญเติบโตแล้ว ต้องอบรมใจ โดยกันลูกออกจากบาปอกุศลและสอนให้ทำแต่ความดี ให้ศึกษาศิลปะวิทยาการต่าง ๆ แนะนำลูกให้ศึกษาธรรมะ ลูกจะได้มีความรู้คู่คุณธรรมไปด้วย จะได้ใช้ชีวิตในทางที่ถูกต้อง เมื่อเติบโตขึ้นจะได้ชื่อเสียงเกียรติยศมาสู่วงศ์ตระกูล ประการสำคัญพ่อแม่ต้องสอนให้ลูกรู้จักการดำเนินชีวิตบนเส้นทางที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม จะได้ไม่พลัดตกไป ในอบายภูมิ ลูกจะได้มีความสุขความเจริญ ทั้งในโลกนี้และในโลกหน้า เหมือนในอดีตกาลพระโพธิสัตว์ได้ถือกำเนิดเป็นลูกเศรษฐีในกรุงพาราณสี เมื่อเติบโตเจริญวัยและศึกษาศิลปะต่าง ๆ จบแล้ว ท่านได้แต่งงานกับลูกสาวของเศรษฐี ต่อมาภรรยาให้กำเนิดลูกชาย นางมีโอกาสเลี้ยงดูลูกเพียงปีเดียว ก็ล้มป่วยและถึงแก่กรรม ทำให้ลูกชายต้องกำพร้าแม่ พระโพธิสัตว์จึงทำหน้าที่เป็นทั้งพ่อและแม่ เลี้ยงดูลูกน้อยด้วยความรักความเมตตาตลอดมา เมื่อลูกอายุครบ ๕ ขวบ สามารถช่วยเหลือตนเองได้พอสมควรแล้ว พ่อจึงคิดจะพาลูกชายเข้าป่า เพื่อออกบวชเป็นดาบสแสวงหาหนทางพ้นทุกข์ ท่านตัดสินใจจนทรัพย์สมบัติทั้งหมดออกบริจาคนั้นได้พบบุตรชายเข้าป่าหิมพานต์ อธิษฐานเพศบรรพชิตบวชเป็นดาบสอาศัยผลหมากรากไม้เป็นอาหาร ได้รับความสุขในเพศนักบวช ดาบสสองพ่อลูกได้ตั้งใจบำเพ็ญเพียรภาวนาอย่างเคร่งครัดติดต่อกันมาเป็นเวลาถึง ๑๒ ปี ครั้งนั้น มีหญิงสาวคนหนึ่ง หลบหนีการจับกุมของพวกโจรที่พากันไปปล้นทรัพย์เงินทองของชาวบ้าน ทั้งยังจับนางพร้อมชาวบ้านสิบกว่าคนมาเป็นตัวประกัน นางพยายามคิดหาอุบายที่จะหลบหนีเอาตัวรอด เมื่อไปถึงชายป่าหิมพานต์เป็นเวลาค่ำแล้ว หัวหน้าโจรจึงสั่งให้ทุกคนหยุดพัก นางเห็นโอกาสดี จึงแสร้งบอกกับหัวหน้าโจรว่าจะไปขับถ่าย

โจรเห็นว่าเป็นหญิง จึงไม่ทันเฉลียวใจ นางรีบถือโอกาสหลบหนีเข้าป่าลึกท่ามกลางความมืดนั้น รุ่งเช้านางเห็นกระท่อมหลังหนึ่ง จึงเข้าไปเพื่อขอน้ำดื่ม บังเอิญพบดาบสหนุ่มรูปงามซึ่งเป็นลูกของ พระโพธิสัตว์ มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกับนาง ส่วนพระโพธิสัตว์กำลังเข้าป่าไปหาผลไม้ นางเห็นเป็น โอกาสดีที่จะได้กลับบ้าน จึงใช้มารยาหญิงทำให้ชายหนุ่มเกิดความกระสันและตกอยู่ในอำนาจ จากนั้น นางรีบชวนดาบสหนุ่มทิ้งการบำเพ็ญพรตในป่า เพื่อไปครองเรือนในเมืองด้วยกัน ดาบสหนุ่มหลงใหล ในตัวนางมาก ตัดสินใจจะเดินทางกลับเข้าเมือง แต่ด้วยความเคารพในบิดาจึงบอกว่า จะต้องขออนุญาต ดาบสผู้เป็นบิดาก่อน ฝ่ายหญิงสาวเป็นคนมีปฏิภาณ นางเชื่อว่า ถ้าดาบสผู้เป็นบิดามาพบนางต้องเกิด เรื่องไม่ดีกับนางอย่างแน่นอน จึงรีบบอกว่า "ฉันจะขอเดินทางล่วงหน้าไปก่อน หากท่านขออนุญาต บิดาแล้ว ก็ให้ตามมา ฉันจะรอท่านอยู่ที่ปากทางเข้าเมือง" เมื่อดาบสผู้เป็นบิดากลับมาที่กระท่อม สังเกตเห็นรอยเท้าของหญิงสาวที่เดินเข้าเดินออกจากกระท่อม จึงได้ถามลูกชายถึงต้นสายปลายเหตุ ทั้งหมด ลูกชายได้บอกความในใจว่า ตนได้หลงรักหญิงสาวคนหนึ่ง และปรารถนาจะไปอยู่ครองเรือน ด้วยกัน พ่อเห็นลูกมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าเช่นนั้น รู้ว่าจะเอาอะไรมาขัดก็ไม่อยู่ แต่ด้วยความรัก และปรารถนาดีของพ่อที่มีต่อลูกชาย จึงให้โอวาทว่า

"ผู้ใด ไม่มีกรรมชั่วทางกาย ทางวาจาและทางใจ ลุกไปจากที่นี่แล้วจงทำตนเหมือนบุตรที่เกิด แต่อก คบหาสมาคมกับผู้นั้น ผู้ใดประพฤดิธรรม แม้ประพฤดิอยู่ ก็ไม่เย่อหยิ่ง หากลูกไปจากที่นี่แล้ว จงคบหาผู้นั้นซึ่งมีปกติทำกรรมอันบริสุทธิ์ มีปัญญา หากว่าพื้นชมพูทวีปทั้งสิ้นนี้ แม้จะพึงไร้มนุษย์ เช่นนี้ไซ้ เจ้าก็อย่าคบหาคนผู้มีจิตวอกแวกดุจลิง เป็นดังผ้าที่ย้อมด้วยขมิ้น ผู้รักง่ายหน่ายเร็ว เช่นนั้นเลย เจ้าจงหลีกเลี่ยงให้ห่างไกลเหมือนคนหวาดกลัวหลิกอสรพิษตัวดุร้ายแต่ไกล เหมือนคนเกลียดคูด หลีกหนทางใหญ่อันเปื้อนคูด เหมือนคนขยับยานเลียงหนทางที่ขรุขระ ลูกรัก ความลั้มเหลว ในชีวิต ย่อมบังเกิดแก่ผู้คบหาสมาคมกับคนพาล ลูกอย่าสมาคมกับคนพาลเลย เพราะการอยู่ร่วมกับ คนพาล นำแต่ความทุกข์มาให้ เหมือนการอยู่ร่วมกับศัตรูในกาลทุกเมื่อ ลูกเอ๋ย เพราะเหตุนี้ พ่อจึง ขอร้องเจ้า ลูกจงทำตามคำของพ่อ อย่าได้สมาคมกับคนพาลเป็นอันขาด เพราะการสมาคมกับคน พาล เป็นเหตุนำทุกข์มาให้ชั่วกาลนาน" ดาบสหนุ่มได้ฟังคำสอนของบิดาด้วยภูมิปัญญาของตน ก็รู้ทันที ว่า บัณฑิตในโลกนี้หาไม่่ง่ายนัก การไม่เจอเจอคนพาลในโลกนี้เป็นสิ่งหายาก มีแต่บิดาของตนนี่แหละ ที่เป็นยอดกัลยาณมิตร เป็นผู้ชี้ทางสวรรค์และนิพพาน ในที่สุดจึงตัดสินใจอยู่กับบิดา ตั้งใจบำเพ็ญภาวนา ให้ยิ่ง ๆ ขึ้นไป ต่อมาไม่นานก็ได้โอกาสสมาบัติ เป็นผู้มั่งคั่งมีบุญเป็นที่เป็นไปเบื้องหน้า

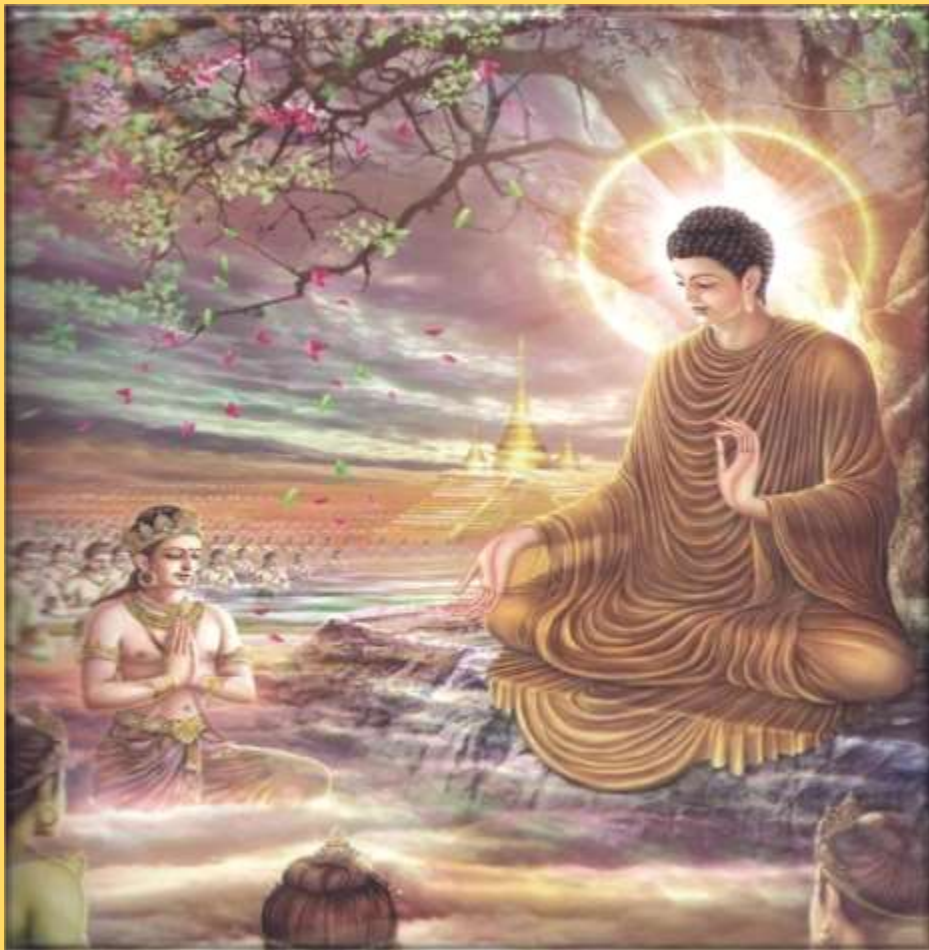
เราจะเห็นว่า นักปราชญ์บัณฑิตในสมัยก่อน ท่านจะสอนลูกไม่ให้คบคนพาลเป็นประการสำคัญ ชีวิตจะรุ่งโรจน์หรือดับวูบเหมือนเปลวเทียนต้องลมพายุ ขึ้นอยู่กับการคบเพื่อน และเมื่อท่านสอนลูก ท่านสอนกันชนิดข้ามภพข้ามชาติ ชีวิตจะได้ไม่พลัดตกไปในอบายภูมิ มีสุคติภูมิเป็นที่ไปอย่างเดียว เพราะฉะนั้น ท่านใดที่มีบุตรธิดาก็ให้ตั้งใจเลี้ยงดูให้ดี ให้เจริญเติบโตทั้งกายและใจ ร่างกายก็ให้สุขภาพ พลานามัยแข็งแรงสมบูรณ์ จิตใจก็สอนให้ห่างไกลจากอบายมุขทั้งหลาย ให้มีศีล มีธรรม ให้ลูกรู้จัก

ทำสมาธิภาวนา ซึ่งจะเป็นทางมาแห่งปัญญาและให้ได้พบที่พึ่งภายใน เป็นทางรอดในสังสารวัฏ ให้ลูกปลอดภัยอย่างแท้จริง หากทำได้เช่นนี้ ผู้เป็นพ่อแม่จะได้ลูกแก้ว ลูกยอดกตัญญู ได้อภิชาติบุตร ผู้ยังใจบิดามารดาให้อิ่มเอิบเบิกบาน อย่างแน่นอน

เอกสารประกอบบทความ :

พระไตรปิฎกและอรรถกถาแปล ฉบับมหามกุฏราชวิทยาลัย จุลนารทกัศสพชาดก เล่ม ๖๐ หน้า ๒๔๕

จัดทำโดย : กองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ
คณอก.จัดกิจกรรมส่งเสริมให้กำลังพลของ ทอ.มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ